

Książeczka do KOŁOROWANIA!

**Czas na oszczędzanie energii!
Myśl jak pomóc całej planecie, a przy okazji sobie i działaj!**

oszczędzania energii!!!

MINISTERSTWO GOSPODARKI

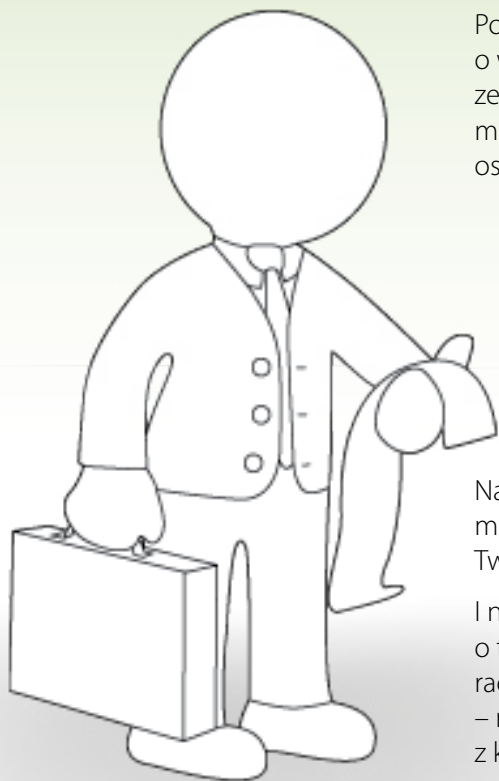

Zużywasz za dużo energii?!

Rachunki są wysokie?

Nie wyłączaj od razu prądu w całym domu!

Dowiedz się jak oszczędzać!

Jest wiele rzeczy, które Ty i Twoja rodzina możecie zrobić, aby już teraz zacząć oszczędzać energię, a przez to obniżyć emisję dwutlenku węgla do atmosfery i przyłączyć się do walki z globalnym ociepleniem Ziemi. Zacznij od wyrobienia w sobie nawyku wyłączania światła, gdy opuszczasz pokój lub całkowitego wyłączania monitora komputera lub telewizora zamiast utrzymywania go w nieefektywnym trybie gotowości. Potem warto pomyśleć na przykład o właściwej izolacji i ociepleniu zewnętrznych ścian domu, w którym mieszkasz, oraz zastosowaniu bardziej oszczędnego oświetlenia.

Naprawdę wiele można osiągnąć prostymi metodami! Wielkie zmiany są w zasięgu Twoim i Twojej rodziny!

I nie zapomnij przekazywać swojej wiedzy o tym jak można zmniejszać domowe rachunki za energię elektryczną innym – rodzinie, przyjaciom, kolegom z klasy, sąsiadom. Jeśli wszyscy zaczniemy oszczędzać, będzie to korzystne dla środowiska i dla naszych kieszeni.

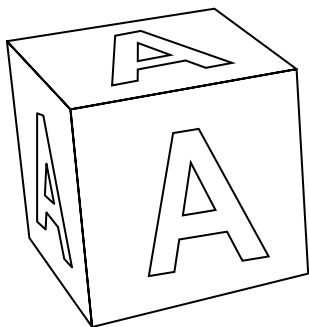
= 6 ton CO₂ / rok

Przeciętny dom jednorodzinny przyczynia się do produkcji sześciu ton dwutlenku węgla rocznie. To sześciokrotność masy śmieci, jaką ten dom rocznie wyrzuca. To także dwukrotność emisji dwutlenku węgla, jaką rocznie wypuszcza do atmosfery przeciętny samochód osobowy.

Oddajemy w Wasze ręce skrócony przewodnik oszczędzania energii. Niech posłuży Wam jako punkt odniesienia do Waszego domu lub mieszkania. Zróbcie krótki „rachunek sumienia”, czy zgodnie z naszym „Abecadłem” jesteście w stanie zaoszczędzić energię w kolejnych pomieszczeniach domu lub mieszkania – kuchni, łazience czy pokoju.

Przy okazji wykażcie się sprytem i znajdźcie wszystkie litery alfabetu! Przewodnik można czytać po kolei lub na chybił trafił – wybór zależy od Was. Bawcie się i ucztujcie razem z nami!

A może uda Wam się wymyślić własne hasła lub własne sposoby oszczędzania energii?

A

Wszystkie urządzenia gospodarstwa domowego (pralki, lodówki, zmywarki itd.) są oznaczone symbolami klas

efektywności energetycznej od **A** do G.

Najbardziej efektywne, czyli najbardziej oszczędne

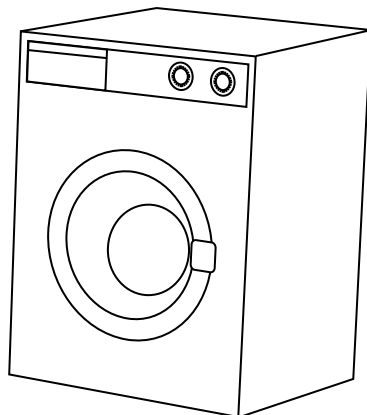
urządzenia są oznaczone **symbolem A** lub **wyższym**,

czyli A+, A++. Tak oznaczone urządzenia pozwalają

w dłuższym okresie czasu zaoszczędzić bardzo dużo na rachunkach za energię.

Przy zakupie nowego sprzętu AGD pamiętajcie o wybieraniu urządzeń oznaczonych

symbolem A lub wyższym!

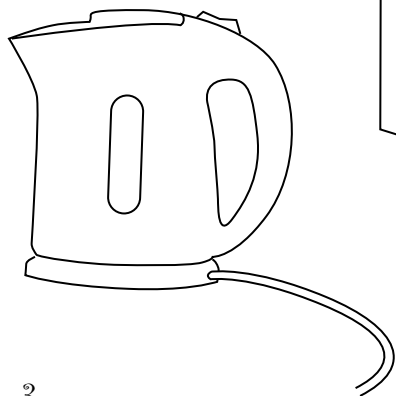
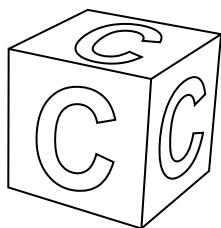
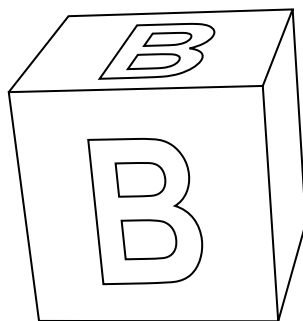

Budynek musi być właściwie uszczelniony, zwłaszcza okna i strych lub dach – tędy ucieka największa ilość ciepła.

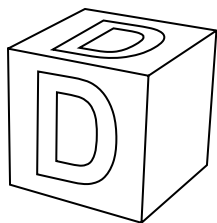
Niedopilnowanie tego powoduje znaczne straty ciepła,

a przez to trzeba zużyć dużo więcej energii na ogrzanie

domu.

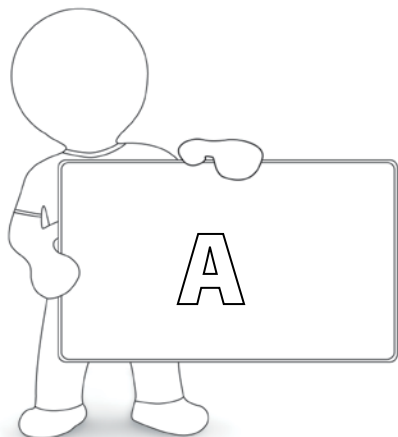
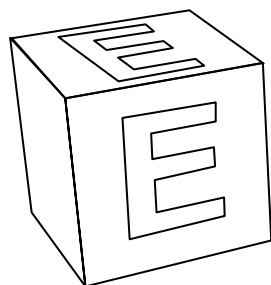

Czajnik bezprzewodowy – zagotuje wodę szybciej i oszczędniej niż tradycyjny, stawiany na kuchence.

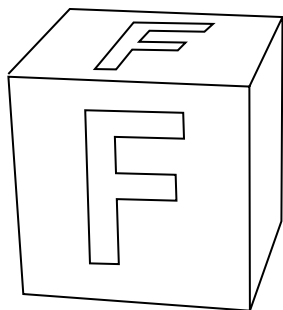

Dach to bardzo ważny element konstrukcji domu. Jeśli jest szczelny i dobrze ocieplony, nie pozwoli, by z domu ulatniało się ciepło, dzięki czemu zmaleje ilość energii potrzebnej na ogrzewanie w chłodne dni.

Energooszczędność – nowoczesne urządzenia projektowane są tak, by zużywały jak najmniej energii, a równocześnie były jak najbardziej efektywne. Najnowsze pralki i zmywarki posiadają tzw. programy ekonomiczne, dzięki którym ich pracę można dostosować do ilości rzeczy, które pierzemy lub zmywamy. Jeśli jest mniej prania lub naczyń, program zużywa mniej wody i energii. Nowoczesne urządzenia gospodarstwa domowego są dużo bardziej oszczędne niż te wyprodukowane na przykład 20 lat temu, ale i między modelami nowej generacji są duże różnice w zużyciu energii, a to właśnie w codziennej eksploatacji ma duże znaczenie dla jej oszczędzania.

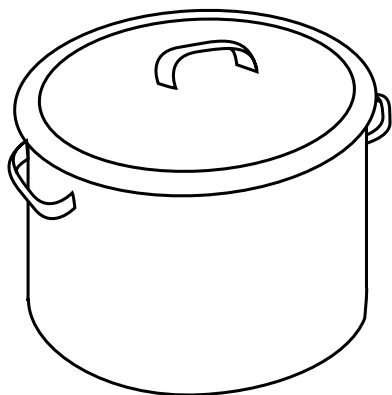
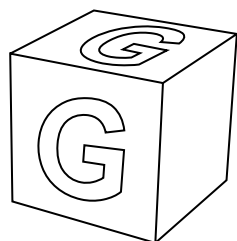

Na urządzeniach gospodarstwa domowego zobaczycie etykiety informujące o zużyciu energii, które pozwolą porównać efektywność energetyczną różnych modeli. Oznakowanie jest pokazane w skali od A do G, gdzie A świadczy o najwyższej efektywności, a G – najniższej. Jeśli wybieriecie model oznaczony symbolem A lub wyższym (A+, A++), będziecie mogli w dłuższym okresie zaoszczędzić znaczne sumy pieniędzy. Gdy nadchodzi czas na kupienie nowej pralki, lodówki czy zmywarki, warto pomyśleć o jak najbardziej **energooszczędnym** modelu!

Funkcjonalność

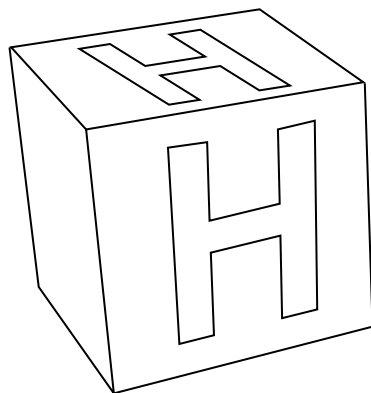
Zwróć uwagę na **funkcjonalność** urządzeń, z których korzystasz w domu. Stosując, na przykład parowar lub inne urządzenia wielofunkcyjne możesz przygotować wszystkie składniki posiłku jednocześnie, co zagwarantuje krótszy czas gotowania i korzystania z kuchenki elektrycznej lub gazowej.

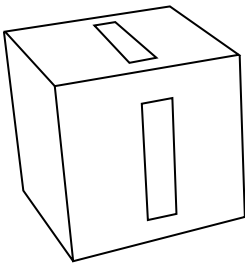

Gotowanie – pomyśl, jak **gotować** efektywnie. Na przykład lepiej zagotować wodę na makaron w czajniku, a potem przelać ją do garnka – zagotuje się szybciej, a przez to oszczędniej niż na kuchence. Natomiast do podgrzewania kotletów lepsza będzie patelnia niż piekarnik.

Herbata

Jeśli przygotowujecie kubek **herbaty**, wystarczy nalać do czajnika tyle wody, ile potrzeba na jeden kubek.

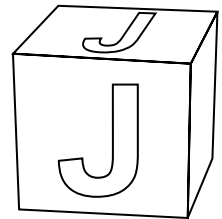
Izolacja

- przeciętny budynek mieszkalny traci przez poddasze i ściany do 40% energii
- bardzo ważna jest kwestia właściwej **izolacji** domu
  - jeśli dom nie jest odpowiednio ocieplony, koszty ogrzewania mogą być bardzo wysokie
- odpowiednia **izolacja** strychu i dachu może obniżyć straty energii nawet o połowę, a rachunki – nawet o 15%.

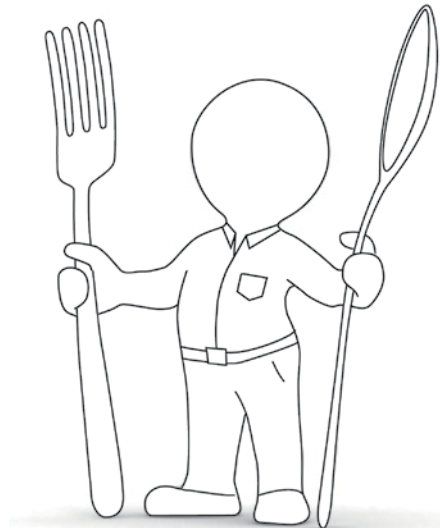
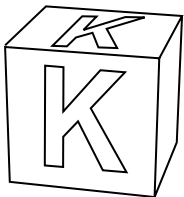

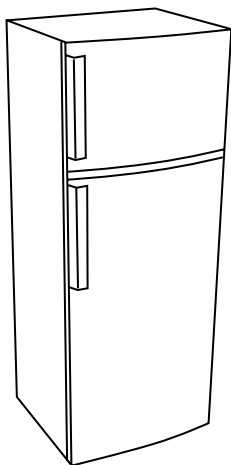
Jedzenie

Zawsze przygotuj tyle, ile naprawdę zjesz. Zadbaj w ten sposób nie tylko o swoją sylwetkę, ale też ograniczysz zużycie energii. Nie otwieraj drzwiczek piekarnika w czasie pieczenia. Używaj pokrywek do garnków – dzięki nim zużyjesz dużo mniej energii.

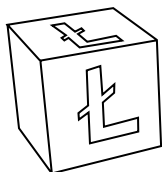
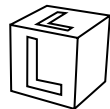
Kuchnia to zwykle centralne miejsce każdego domu – tu można zaoszczędzić bardzo dużo energii korzystając z energooszczędnych urządzeń i oświetlenia (światłówki kompaktowe).

Lodówka

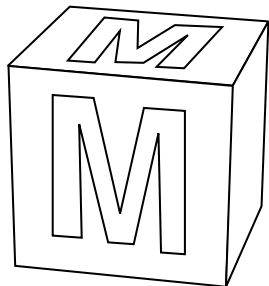
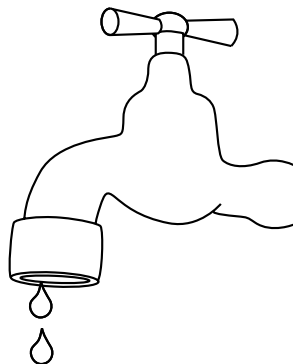
- regularne rozmrażanie pomaga w efektywnym użyciu **lodówki** i zamrażarki
  - drzwi **lodówki** należy trzymać otwarte jak najkrócej – każda minuta otwartych drzwi kosztuje dodatkowo 3 minuty konieczne do obniżenia temperatury w jej wnętrzu po zamknięciu
  - do sprawdzania temperatury służy specjalny termometr – ustawienie temperatury o jeden stopień za nisko może podnieść zużycie energii nawet o 5%
  - nie należy wkładać do **lodówki** ciepłych potraw; niech najpierw ostygną, gdyż w przeciwnym razie niepotrzebnie podniosą temperaturę wewnątrz **lodówki** i konieczna będzie dodatkowa energia na jej schłodzenie
- żywność lepiej rozmrażać w **lodówce** – zamrożone produkty pomagają ochłodzić wnętrze, obniżając ilość zużywanej przez nią energii
- powinno się ustawić **lodówkę** i zamrażarkę z dala od kuchenki, kaloryfera lub innych źródeł ciepła.

Łazienka

Pamiętaj, że biorąc prysznic, zużywasz mniej wody niż kąpiąc się w wannie. Nie zapominaj wyłączać światła, gdy wychodzisz z **łazienki**.

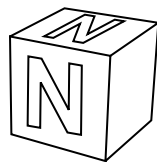
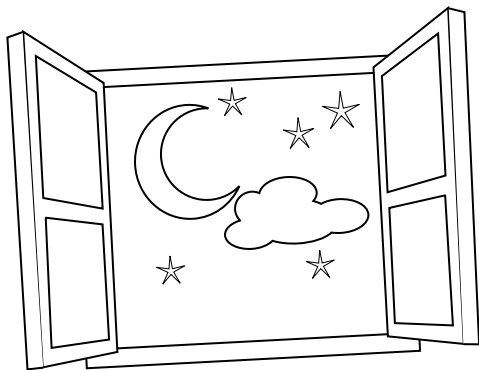
Wodę do mycia zębów nalej do kubka – nie trzymaj cały czas odkręconego kranu.

Mikrofała

Kuchenka **mikrofalowa** efektywnie podgrzewa i gotuje jedzenie, jednak powinno się jej używać do małych porcji potraw. Większe ilości pożywienia oszczędniej będzie przygotować na kuchence lub w piekarniku.

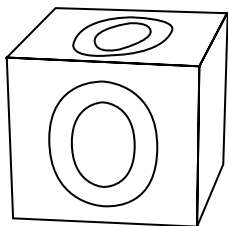

Noc

Pamiętajcie, że w **nocy** nie trzeba utrzymywać w domu tak wysokiej temperatury jak w dzień. Obniżenie jej choćby o jeden stopień pozwoli znacznie zaoszczędzić energię i zmniejszyć rachunki za ogrzewanie.

Oświetlenie

Powinieneś właściwie rozplanować **oświetlenie** domu. Żyrandole i lampy ustaw tak, by oświetlały jak największą powierzchnię. Staraj się jak najbardziej wykorzystywać światło naturalne.

Ogrzewanie

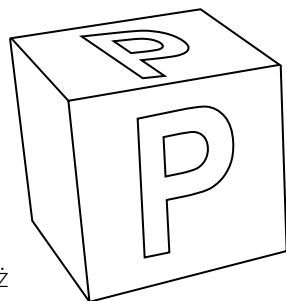
- idealna temperatura w pokoju dziennym to 18 – 21°C
- warto ustawić niższą temperaturę w nocy i gdy nikogo nie ma w domu
- przełączając termostat na niższą temperaturę można obniżyć rachunki nawet o 10%
- zasunięte po zmroku zasłony pozwolą dłużej utrzymać ciepło w domu.

Okna

- właściwie uszczelnione pozwolą zmniejszyć straty energii, a dzięki temu obniżyć jej zużycie.

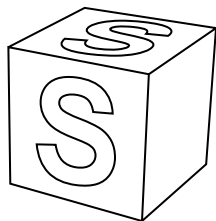
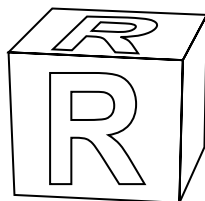
Piekarnik

- **piekarnik** utrzymuje jednakową temperaturę w całej komorze, więc można w nim piec kilka potraw jednocześnie
- dowiedziono, że mniejsze urządzenia (kuchenka mikrofalowa, patelnia) są bardziej efektywne do przygotowywania małych porcji potraw
- do podpiekania tostów oszczędniej jest używać toster niż **piekarnik**.

Rachunki

Oszczędzaj, oszczędzaj... Pamiętaj, że Twoja rodzina będzie miała z tego korzyści w postaci niższych **rachunków** za energię!

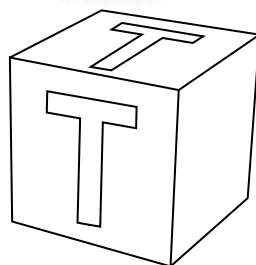
Strych

Właściwa izolacja **strychu** pozwoli obniżyć straty ciepła o połowę, a rachunki nawet o 15%!

Termomodernizacja

- to bardzo trudne słowo oznacza zmiany, które należy wykonać, żeby dom był bardziej energooszczędny, np. wymianę okien na szczelne, unowocześnienie systemu ogrzewania czy docieplenie ścian. Dzięki **termomodernizacji** potrzeba dużo mniej energii na ogrzewanie, a i rachunki są dużo niższe.

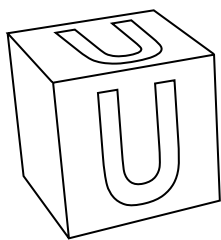
Telewizor

- warto zupełnie wyłączać **telewizor**, video, DVD itp., bo pozostawione w trybie gotowości wciąż zużywają dużo energii
- w przeciętnym domu nawet 85% zużycia energii przypada na czas, kiedy nikogo nie ma w domu, a **telewizor** pracuje w nieefektywnym trybie gotowości.

Toaleta

- wiele nowoczesnych modeli spłuczek posiada tryb ekonomiczny, który pozwala na zużycie mniej niż połowy wody z rezerwuaru.

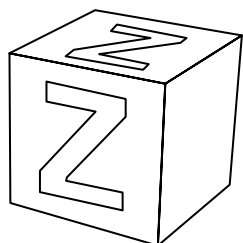
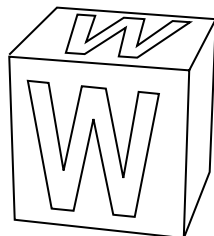

Uszczelnianie

Krany w kuchni i łazience powinny być dobrze **uszczelnione** – kapiące marnują dużo wody.

Wyłączanie

Zawsze **wyłączaj** światło, gdy wychodzisz z kuchni, pokoju czy łazienki.

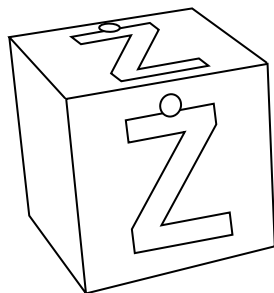
Zmywarka

- warto ją włączać dopiero wtedy, gdy cała jest zapełniona – to pozwoli bardziej efektywnie ją wykorzystywać
- kupując nową **zmywarkę** warto wybrać taką, która jest energooszczędna i została oznaczona co najmniej symbolem A – najlepsze zużywają nawet o 50 % energii elektrycznej mniej
- nowoczesne **zmywarki** są wyposażone także w tryb oszczędny – można myć np. naczynia znajdujące się tylko w dolnym lub górnym koszu, przez co zużywają mniej wody i energii.

Żarówka

W pomieszczeniach, w których przebywasz dłuższy czas potrzebne jest właściwe oświetlenie. Dlatego warto kupować świetlóвки energooszczędne, dzięki którym można zaoszczędzić aż do 85% energii. Nawet jeśli świetlóвки energooszczędne są droższe niż tradycyjne **żarówki**, to działają do 8 razy dłużej!

**Pamiętaj,
że działanie każdego z nas
może dużo zmienić!**

**Do tego Twoja rodzina
może jeszcze sporo zaoszczędzić
– na pewno znajdzie się wiele
sposobów na wydanie tych
pieniędzy!
Myśl i działaj, żeby pomóc całej
naszej planecie, a także sobie
i swojej rodzinie!**

